

A Szabadság

MUNKÁSPÁRT

MUNKÁSPÁRTI HETILAP

Mi a túrót keresünk mi Koszovóban?

BALSZEMMEL

THÜRMER GYULA

Mi a bal szemünkkel nézünk a világra. Így sok mindent észreveszünk, amit csak a jobb szemünkkel nem látnánk. Másként is látjuk a világot, mondjuk úgy, balszemmel. Ezután minden számunkban elmondjuk, miként is látjuk az éppen esedékes eseményeket a saját politikai értékítéletünk alapján, balszemmel.

Mi a túró? keresünk mi Koszovóban?

Kedves ismerősöm tollat, pontosabban számítógépet ragadott, és félretéve közismert jólneveltségét megkérdezte a világtól: mi a túró? keresünk mi Koszovóban?

Az eredetiben a túró szó helyett egy másik kifejezés szerepel. De nem akarok idegen tollakkal ékeskedni, úgyhogy a túró? helyettesítsék be Önök. A magyar nyelv elég széles skálát kínál a választásra.

Kedves ismerősöm nagyjából annyira foglalkozik a politikával, mint honfitársaink többsége. A NATO hallatán se szorul össze a szíve. A NATO-ra eddig egyszer volt dühös, de akkor nagyon. Tavaly szeptemberben lekéste a randevúját, mivel a fél várost lezárták. Ugyanis NATO Futást rendeztek, ami NATO-angolul annyit tesz, mint NATO Run. De nem egy stadionban, hanem Budán, biztosan azért, hogy ne legyen annyira uncsi, és az is észrevegye, akit nagy ívben nem érdekel a NATO.

Kedves ismerősöm várakozás közben filózott azon, hogy a NATO szorul-e arra, hogy le-föl futkározzunk Budán, vagy közismerten média-szenzitív honvédelmi miniszterünk talált újabb lehetőséget nyilvános önmotogatóra, illetve, elnézést, miket mondok, honvédelmi propagandára.

Kedves ismerősöm eldöntötte, hogy legközelebb nem Budán fog randizni, és ezzel letudta egyéni konfliktusát a NATO-val. Most azonban jött a hír, hogy Koszovóban megsérült 27 magyar katona, közülük 12-t mindjárt haza is kellett hozni.

Mindjárt fel is ment a netre, hátha megtudja, hogy mit keresnek a magyar katonák Koszovóban. A média-szenzitív honvédelmi miniszter el is magyarázta, hogy „nemzetközi kötelékben, olasz–amerikai parancsnokság alatt került az a magyar manőverező század bevetésre tegnap Koszovóban, amelyik a tüntetőkkel került összetűzésbe.”

Kedves ismerősöm nézett a hírre, mint borjú az új kapura. Eddig azt hitte, hogy a katona az katona, és mint ilyen a hazát védi az ellenséggel szemben. Tüntetőket rendőröket szoktak szétverni, nem katonák. Na jó, katonák voltak a határon az illegális migránsokkal szemben is, de azok legalább a magyar határt védték.

Lehet, hogy a koszovói tüntetők Magyarország biztonságát fenyegették? Igaz, ami igaz, a tüntetők kiabáltak mindenfélét, de Magyarországról nem volt szó. Egyébként is nehéz elképzelni, hogy Koszovó nekitámadna Magyarországnak. Nehéz lenne, mert köztünk van Szerbia, akivel állítólag soha ilyen jóban nem voltunk, mint mostanság. Ezt már a magyar külügyminiszter mondta,

miután Belgrádban, a szerbek nagy nemzeti összefogásával szerb nyelven állt ki Szerbia mellett.

Kedves ismerősöm kezdett belezavarodni. Ha Szerbia a barátunk, akkor miért vagyunk Koszovóban, amit a szerbek Szerbia részének tekintenek és nem önálló államnak? Erre van is alapjuk, mivel az ENSZ határozata is Szerbia részének tekinti a tartományt. Koszovót a NATO nyilvánította önállóan, és mindjárt katonákat is küldött oda.

Kedves ismerősöm tovább gondolkodott. Ha Szerbia a barátunk, akkor miért állunk az amerikaiak mellé, akik viszont nem szeretik Szerbiát? Pontosabban szólva nem szeretik, hogy a mostani szerb vezetés független akar maradni.

Hát igen, a szerb nép annak idején ellenállt a töröknek, amikor a környéken sokan megadták magukat, sőt az iszlám vallást is átvették. Ellenálltak Hitlernek, és nem is akárhogyan. Az egyetlen nép volt a térségben, akiknek a szabadságot nem külföldi csapatok hozták el, hanem maguk harcolták ki. Ellenálltak Sztálinnak is, amikor mindenki engedett neki. És ne felejtjük el: 1999-ben egyedül harcoltak a NATO 19 tagállama ellen.

Kedves ismerősöm eddig úgy tudta, hogy a magyar is szabadságszerető nép, és mint ilyen tudjuk, hogy nem lehet szabad az a nép, amely mások elnyomásában részt vesz. Akkor pedig miért verekednek magyar katonák szerbekkel Koszovóban?

Kedves ismerősöm, aki, mint tudjuk, nem politizál, érezte, hogy gondolatai ingoványos talajhoz értek. A média-szenzitív miniszter kijelentette, hogy „katonáink ismét hősiességgel teljesítették kötelességüket”. Ezek szerint az amerikaiak oldalán Koszovóban szerb tüntetők ellen fellépni, nem egyszerűen kötelesség, hanem egyenesen hőstett?

Kedves ismerősöm, akit eddig csak a budai NATO Run hozott ki a sodrából, most hirtelen megvilágosult. Visszapergette a híreket, amelyek mellett eddig elment. Védelmazzuk a NATO keleti szárnyát, NATO-hadosztályparancsnokság Székesfehérváron, az amerikai nagykövetség amerikai katonákkal találkozik Magyarországon. Húha, nem sok ez egy kicsit?

Kedves ismerősöm eddig nem értette, hogy miért vagyunk mi a NATO ellen. A NATO a biztonságunkat védi, a fejlődést segíti, ismételtette a főirányú propaganda jelszavait. De most 27 magyar katona sebesült meg, tökéletesen értelmetlenül. Nem amerikaiak sérültek meg, hanem magyarok! Mi lesz holnap? Ukrajnába is magyar katonát visznek meghalni? Szóval, mi a túró? keresünk mi Koszovóban? Mi a túró? keresünk mi a NATO-ban?

Belarusz: a nép megvédi országát

A belarusz parlament Viktor Hrenyin honvédelmi miniszter előterjesztésében elfogadta a népfelkelési törvényt. Ez lehetővé teszi az állampolgárok széleskörű bevonását a haza fegyveres védelmébe és a közrend biztosításába. A törvény elfogadását az tette szükségessé, hogy a nyugat egyre jobban fenyegeti Belarusz biztonságát és függetlenségét.

Új erők az orosz hadseregben

2023-ban befejeződik egy új összefegyvernemi hadsereg és egy légi hadsereg felállítása. Öt új hadosztály és 26 új dandár is születik – jelentette be Jevgenyij Burdinszkij, az orosz vezérkari főnök helyettese.

Vilnius: mi marad a magyar függetlenségből?

Blinken amerikai külügyminiszter Oslóban megmondta a szövetségeseinek, hogy mindenkinek Amerikával kell menni. Aki nem teszi, magára vessen! A NATO vilniusi csúcsertekezlete újabb lépést tehet a háború felé. A NATO úgy tesz, mintha semmi köze nem lenne a dologhoz, közben a NATO-államok öntik a fegyvert Ukrajnába. Vilniusban elvehetik a magyar függetlenség még megmaradt kis darabját is.

Ukrajnában elfogynak a férfiak

Ukrajnában elfogynak a férfiak. A hadseregben számos feladatot már nők látnak el. Ukrajna Védelmi Minisztériumának közlése szerint a háború 2022. február 24-i kitörése óta az ukrán hadseregben megduplázódott a nők száma. Információik szerint több mint 60 ezer nő teljesít fegyveres szolgálatot, ebből 42 ezer szolgál az ukrán hadseregben.

Török KP: a harcot nem adjuk fel!

Tíz éve, az isztambuli Takszim parkban összecsaptak a hatalom és a rendszerrel elégedetlen különböző erők. Az események nem vezettek forradalomhoz, de nyomot hagytak a társadalomban. Az évfordulón a Török KP tüntetést szervezett. A rendőrségi fellépés ezúttal sem maradt el. A Török KP nem értett egyet Erdogan megválasztásával, és kijelentették: a harcot nem adják fel.

Magyarországon lengyel és ukrán almát fogunk enni? ■

Tavaly kevés volt a magyar alma, az idén még kevesebb. A <https://www.agrarszektor.hu/> szerint az alma „termőterülete folyamatosan csökken, az ültetvények előregedtek és korszerűtlenek, ráadásul a generációváltás is komoly kihívást jelent a termelőknek. Emellett a 2021-es és 2022-es évek során az aszály és a fagyok is komoly károkat okoztak az almaültetvényekben. Ebből kifolyólag a tavalyi almatermés jelentősen elmaradt a várakozásoktól: az előzetesen becsült 300-350 ezer tonnához képest végül csak 280 ezer tonnányi alma termett a hazai gyümölcsösökben.” Magyarországon lengyel és ukrán almát fogunk enni?

Lángost csak ünnepnapokon? ■

A penzcentrum.hu információi szerint a Dagály strandon 2400 forintba kerül egy lángos. 2020-ban ugyanez még csak 1100 forint volt. Lassan oda jutunk, hogy csak ünnepnapokon eszünk lángost?

Mitől elégedett Lantos Csaba energiaügyi miniszter? ■

Pressman amerikai nagykövet Lantos Csaba energiaügyi miniszterrel találkozott, hogy az USA közlése szerint „folytassuk a párbeszédet a lépésekről, amelyeket Magyarország tehetne az Oroszországtól való veszélyes és nagymértékű függésének csökkentése érdekében.” Az amerikai nagykövet, Pressman folyamatosan belepofátlankodik a magyar belügyekbe, a magyar vezetők mégis továbbra is találkozgatnak vele. Miniszter úr, nem tudjuk, hogy miről beszéltek, mert nem kötik a magyar emberek orrára. De legalább ne vágjon ilyen elégedett képet!

Kifulladás a liberális ellenzék? ■

Az elmúlt napokban volt olyan ellenzéki megmozdulás, amelyen csupán 30-40 ember vett részt annak ellenére, hogy a liberális politikusok heteken át hirdetik ezeket az eseményeket a közösségi oldalain és a sajtóban. Mindez azt jelzi, hogy teljesen kifulladásra kerültek a destabilizációs próbálkozások, a külföldről finanszírozott politikai csoportok a szintén külföldről elsajátított forgatókönyvekkel kudarcot vallottak – mondta legújabb videóelemzésében Deák Dániel, a XXI. Század Intézet vezető elemzője.

Magyar-osztrák semlegességi fórum

A Fórum a Békéért mozgalom szervezésében osztrák-magyar fórum-tanácskozást tartottak Budapesten a múlt pénteken. Az osztrák Koalíció a Békéért és Semlegességért tömörülés képviselőjében Wilhelm Langthaler mérnök tartott bevezető előadást, majd kötetlen beszélgetést folytatott a résztvevőkkel. Simó Endre, a Békekör elnöke kiemelte: osztrák partnereink a semlegesség megőrzéséért, mi a semlegesség kivívásáért küzdünk. Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke külön is találkozott a vendéggel.

Szolnok: a Munkáspárt is koszorúzott

A Hősök napja alkalmából rendeztek emlékünnepeket Szolnokon, a Tiszai hajósok terén, ahol az emlékszobornál a város és a szolnoki helyőrség vezetői, valamint civil szervezetek helyezték el koszorúikat. A Magyar Munkáspárt is elhelyezte koszorúját. (Fotó: Szolnoki TV)

Munkáspárti küldöttség Kínában

A Kínai Kommunista Párt többnapos kínai látogatásra hívta meg több közép-európai ország kommunista és munkáspártjainak vezető személyiségeit. A magyar küldöttséget Barabás György, a Munkáspárt Országos Elnökségének tagja vezette. A delegációkat fogadta Liu Jiangchao, a Kínai KP Központi Bizottsága Külügyi Igazgatóságának minisztere.

Munkáspárti sapkák a nehéz helyzetben lévő gyerekeknek

Molnár Ágnes kazincbarcikai párttagunk nagyon sok mindennel segítette eddig is a Munkáspártot. Most megállapodott Gulyás János borsodbótai munkáspárti polgármesterrel, hogy a község nehéz sorsú gyermekeinek sapkákat köt. A Borsodbóta-hoz tartozó három községben 40 óvodás és kb. 150 iskolás gyermek van. Párttagunk mintegy 210 sapkát köt különböző méretekből, jelenleg 130 sapka van kész.

Hszi Csin-ping születésnapján

Június 15-én lesz 70 éves Hszi Csin-ping, a Kínai Kommunista Párt főtitkára, a Kínai Népköztársaság elnöke. Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke levélben köszöntötte születésnapján. Hszi elvtárs tevékenységét néhány beszédével idézzük fel. Boldog születésnapot, sok sikert a kínai kommunistáknak, a kínai népnek.

A kínai szellemről

A kínai álom megvalósításához tovább kell vinnünk a kínai szellemet, amely nemzeti szellemünkből áll, amelynek középpontjában a hazaszeretet áll, valamint korunk szelleméből, amelynek középpontjában a reform és az innováció áll. A kínai szellem létfontosságú az emberek összefogásában és erejük egyesítésében, hogy megfiatalítsák és megerősítsék az országot. A hazaszeretet mindig is egyesítette a kínai nemzetet, míg a reform és az innováció arra sarkalt bennünket, hogy lépést tartsunk az idővel a reformok és a nyitás útján. Kulcsfontosságú, hogy mi, minden etnikai csoporthoz tartozó kínaiak tovább vigyük ezt a nagy nemzeti szellemet és korunk szellemét, és továbbra is erősítsük egységünket és motivációnkat a folyamatos önfejlesztésre, hogy erőteljes lépésekkel mindig együtt haladjunk a jövő felé.

A kínai nemzetről

A kínai nemzet egy nagyszerű nemzet. Kína több mint 5000 éves történelmével kitörölhetetlenül hozzájárult az emberi civilizáció fejlődéséhez. Az 1840-es ópiumháború után azonban Kína fokozatosan félgymarmati, félféudális társadalommá redukálódott, és minden eddiginél nagyobb pusztításokat szenvedett el. Az ország heves megaláztatásokat szenvedett el, az embereket nagy fájdalom érte, a kínai civilizáció pedig sötétségbe borult. Azóta a nemzeti fiatalítás a kínai nép és a kínai nemzet legnagyobb álma.

A marxizmus kínai alkalmazásáról

A marxizmus az az alapvető vezérideológia, amelyen pártunk és országunk alapul; ez pártunk lelke és zászlója. A Kínai Kommunista Párt támogatja a marxizmus alapelveit és azt az elvet, hogy az igazságot a tényekből kell keresni. A kínai valóság alapján éles betekintést nyertünk a kor trendjeibe, megragadtuk a történelem kezdeményezését, és alapos kutatásokat végeztünk. Így képesek voltunk a marxizmust folyamatosan a kínai környezethez és korunk igényeihez igazítani, és irányítani tudtuk a kínai népet nagy társadalmi forradalmunk előmozdításában. Alapvetően a marxizmus működésének tulajdonítható pártunk képessége a kínai sajátosságú szocializmus építésére.

Az ember a legfontosabb

Az embert kell mindenképp fölé állítanunk, emberközpontú modernizációra van szükség.

Az emberek formálják a történelmet, az emberek jelentik a modernizáció bázisát és mozgató erejét. A modernizáció végső célja az emberek szabad és minden oldalú fejlődése. Ha azt akarjuk, hogy a modernizáció működjön, és jól működjön, az embert kell a középpontba állítani. A modernizáció nem papírra vetett statisztikai adatokról és mutatókról szól. A modernizációnak boldog és stabil életet kell adnia az embereknek.

Függetlenség és modernizáció

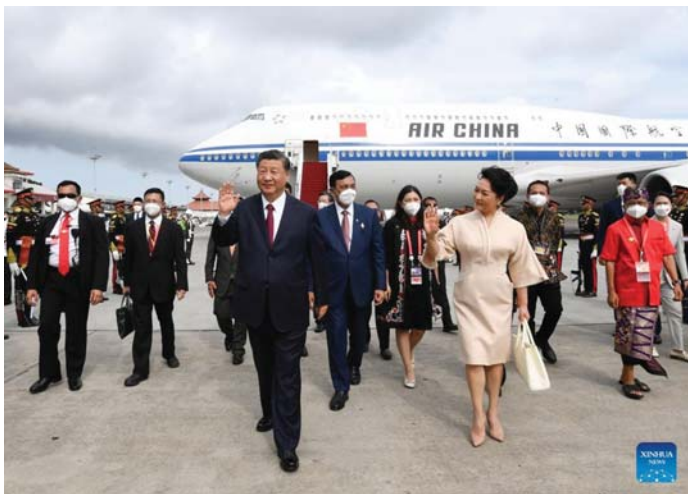
Képviselnünk kell a függetlenség elvét és keresnünk kell a modernizációhoz vezető különböző utakat. A modernizáció nem néhány ügyes ország „különleges kiváltsága”, de nem is egy egyszerű kérdés-felelet ügy. A modernizáció nem egy nagy torta, amelyből ki lehet szeleteket vágni, de nem lehet megvalósítani a „másol és behelyez” elv alapján sem. A modernizáció útján minden országnak nem csak a kormányzás általános törvényeit kell követnie, hanem mindenekelőtt a saját nemzeti feltételeit és sajátosságait kell szem előtt tartani. Az adott ország népe tudja leginkább megmondani, hogy milyen típusú modernizáció felel meg leginkább érdekeinek.

A modernizáció kínai útja

A kínai modernizáció a mi nemzeti adottságainkban gyökeredzik, de figyelembe veszi más országok tapasztalatait is. Magán viseli a történelem és a hagyományos kultúra nyomait, de modern elemeket is tartalmaz. Hasznot hoz a kínai népnek, de elősegíti a világ közös fejlődését is. A kínai modernizáció a biztos útja annak, hogy erősebbé tegyük a nemzetet és megvalósítsuk a kínai nemzet megújulását. Ez az az út, mely elvezet az emberség haladásához és a harmóniához az egész világon.

Mi kitartunk a helyes irány, a helyes elmélet, a helyes út mellett. Mi nem fogjuk megváltoztatni a természetünket, nem fogjuk elhagyni a rendszerünket. De mivel a mi saját jövőnk szorosan kapcsolódik más országok és népek jövőjéhez, mi keresni fogjuk az új

lehetőségeket az egész világ fejlődésére, ösztönözni fogjuk, hogy az emberiség megtalálja a modernizáció új útjait, új gondolatokkal járulunk hozzá az emberiség modernizációs elméleteihez és gyakorlatához, és biztosítjuk a kínai modernizáció új fejlődését is.

**Hszi Csin-ping Elvtársnak,
a Kínai Kommunista Párt
főtitkárának,
a Kínai Népköztársaság elnökének**

Peking

Mélyen tisztelt Hszi Csin-ping Elvtárs!

A Magyar Munkáspárt és a magam nevében forró üdvözlétünket és a legjobb kívánságainkat küldjük Önnek 70. születésnapján.

A magyar kommunisták ismerik és mélyen tisztelik az Ön életét, melyet a kínai népnek és a szocializmus nagy ügyének szentel.

A Kínai Kommunista Párt, a kínai nép az Ön vezetése alatt teljesítette az Első Centenárium feladatát, időre megteremtette a mérsékelten virágzó társadalmat. Most a Második Centenárium Cél van napirenden, a minden tekintetben fejlett szocialista ország felépítése, a kínai nemzet megújítása a kínai modernizáció útján.

Nagy sikereket kívánunk Önnek a Kínai Kommunista Párt 20. Nemzeti Kongresszusa határozatainak végrehajtásához.

Megerősítjük azt a meggyőződésünket, hogy Kína jövőbeni fejlődése, Kína békeszerető külpolitikájának folytatása, Kína eltökéltsége az emberiség közös jövőjének megteremtésére elősegítik, hogy a világ népei túléljék a bizonytalanság és az átalakulás jelenlegi időszakát és megtalálják útjukat a béke és biztonság felé.

A Magyar Munkáspárt teljes mértékben támogatja a Kínai Kommunista Párt politikai vonalát. Mindent megteszünk a magyar és a kínai nép közötti kapcsolatok sikeres fejlesztéséért.

Megragadom az alkalmat, hogy jó egészséget és sok örömet kívánjak Önnek történelmi küldetésének sikeres teljesítéséhez.

Budapest, 2023. június 15.

Tisztelettel

Thürmer Gyula
Magyar Munkáspárt elnöke

Öt év, amely eldöntötte a jövőt

Ilja Ratykovszkij „Sztálin – 1917-1922 – A polgárháború és az államépítés öt éve” című könyvéről

Minden szempontból friss és új könyvet ajánlunk olvasóink figyelmébe. Ilja Ratykovszkij könyve új, néhány hónapja jött ki a nyomdából. Szemléletében, a felvonultatott tudományos apparátus tekintetében új még az orosz könyvpiacra is. Magyar fordítása nincs, és a magyar szakirodalomban semmi hasonlót nem is lehet találni. Teljesen új a könyv a tekintetben is, hogy számos mai fejlemény történelmi gyökereit éppen az 1917-1922 közötti időszakban találja meg.

Ilja Szergejevics Ratykovszkij 56 éves, történész és pedagógus, a Szentpétervári Történelemtudományi Intézet docense. Elsősorban az 1917-20 közötti orosz polgárháborúval foglalkozik. Rögtön jegyezzük meg, hogy a könyvét a forrásmunkák gazdag listája egészíti ki.

A bevezetője pedig feldolgozza a témával kapcsolatos eddig megjelent irodalmat. Ez is nagyon fontos, mivel az évtizedek során az aktuális politikai széljárásnak megfelelően bizonyos forrásokat

„kidobtak”, másokat pedig abszolútizáltak. Egyes szereplőket kiirtak a történelemből, másokat érdemtelenül piedesztálra emeltek.

Sztálinról jól írni, vagy akár csak tárgyilagosan írni róla, szinte lehetetlen vállalkozás Magyarországon. A hivatalos felfogás a „kommunizmus fekete könyvében” tartja nyilván a Szovjetunió egész történetét, a kommunizmust azonosítja a fasiszmissal, Sztálint Hitlerrel. Ilyen helyzetben nehéz azt remélni, hogy a polgári történészek egyszer visszatérnek a tények világába. De talán ők is elolvassák ezt a könyvet, noha az oroszországi dokumentumok kutatásának egyik nem kis akadálya az, hogy a magyar kutatók közül nagyon kevesen tudnak oroszul.

Nem jobb a helyzet a baloldalon sem. A szocializmus idején a kádári MSZMP teljesen azonosult Sztálin azon értékelésével, amelyet Nyikita Hruscsov adott róla az SZKP XX. kongresszusán. Sztálin rossz volt, bűnös volt, a sztálinizmust ki kell irtani. Az MSZMP akkori vezetése nem csak azért fogadta el a hruscsovi értékelést, mert a magyar párt nem tudott elszakadni az SZKP ideológiai befolyásától. Volt más oka is: így könnyedén írhatták ki a történelemből Rákosi Mátyást és az ötvenes éveket.

A Munkáspárt tett erőfeszítéseket a szocializmus korszakának tárgyilagos értékelésére, de a sok évtizedes beidegzéseken szinte lehetetlen úrrá lenni, főleg persze a mostani durva antikommunista propaganda és oktatás mellett.

Bízunk benne, hogy Ilja Ratykovszkij könyve legalább elgondolkztatja azokat, akik még hajlandók gondolkodni és új tényeket, más véleményeket befogadni.

De nézzük magát, a könyvet! Mit állít a könyv szerzője? „Sztálin a XX. század szovjet történelmének egyik döntő jelentőségű személyisége, aki hosszú évekre meghatározta a Szovjetunió és a világ sorsát.” Ennyi! Nincsenek divatos ideológiai jelzők, politikai minősítések, csak a nyilvánvaló tény rögzítése.

A másik állítása is fontos: az 1917 és 1922 közötti, vagyis az 1917-es októberi forradalmat követő öt év jelentős mértékben megszabta a Szovjetunió és később a szocialista világ irányait. Ez is érthető. 1917 forradalmárai egy új világ építésébe kezdtek, melyekről voltak elképzeléseik, sőt inkább álmaik, de a pontos technológiát menetközben kellett eldönteni. Hibákkal, sikerekkel, erényekkel együtt.

A harmadik állításra is oda kell figyelni: ennek az időszaknak egyik legaktívabb, és minden döntésben részvevő figurája éppen Sztálin. Ez a magyar olvasónak újnak tűnhet, mivel Sztálint mi elsősorban az 1930-as évekhez és a második világháborúhoz kötjük.

Pedig ez az öt év valóban sorsdöntő. Sztálin az októberi forradalom idején 39 éves, a sorsfordító első öt évben lép be a negyedik évtizedébe. Először van hatalom a kezében. Beleszólhat abba, hogy milyen legyen a szovjet állam. Jelentős katonai erőket irányít, szervezi a gazdaságot, az állambiztonsági szerveket. Arról nem is beszélve, hogy a szovjet történelem olyan meghatározó egyéniségeivel dolgozik, mint Lenin, Trockij, Dzerzsinszkij és mások. Ez az öt év alapozza meg a későbbi sztálini életművet, állítja a szerző, és egyet kell vele értenünk.

A negyedik állításnál is meg kell fogódzkodnunk, mert ilyet már

régen nem mondott senki: Sztálin Lenin legközvetlenebb munkatársa volt. Sztálin soha sem tagadta meg Lenint. „Sok volt benne Leninből, de sok volt benne Leninnel szemben is. Sztálin nem helyezkedett szembe Leninrel, de nem másolta vakon. A saját útját járta.”

Az idősebbek az időszak Sztálinjáról Lenin levele alapján tudhatnak valamit. Lenin 1922-ben a párt kongresszusához írt levélben minősíti a párt akkori vezetőit. Köztük Sztálint is, nem túl barátságosan. Mindig hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy Lenin ekkor már beteg, az utód keresése pedig igen ellentmondásos feladat. Ilja Ratykovszkij azt érzékelteti velünk, hogy Lenin valójában utódjának tekintette Sztálint és szinte felkészítette a feladatra. Sztálin pedig tudott élni ezzel a bizalommal.

Mit tett Sztálin ebben az öt évben? Erről is szól a könyv, sok izgalmas részlettel. Sztálin az új szovjet kormány tagja, a nemzetiségekkel foglalkozó népbiztos. Ilyen minisztérium soha nem volt az orosz történelemben. A minisztérium eleinte három emberből áll, még a gépírónt is úgy kéri kölcsön egy gyárból. A nemzetiségekkel való foglalkozás elveit és gyakorlatát kellett megszűlni. Sztálin vezetésével megszületnek a szovjet nemzetiségi politikát hosszú távon is meghatározó dokumentumok.

Sztálin nem egy a népbiztosok között, hanem Lenin és Trockij mellett a kormány legbefolyásosabb személyisége. Tisztánlátásra és józan paraszti észre van szükség. Minden új, senki sem tudja pontosan, hogy mi a jó megoldás, de mindenkinek van receptje. Ahogy Matvej Muranov, az októberi forradalom egyik szervezője, később a belügyi népbiztos helyettese találóan megjegyezte, a „mi bajunk nem az, hogy sok a marxista, a mi bajunk az, hogy túl sok Marx van közöttünk.”

Sztálin részt vesz az 1918-as első ideiglenes szovjet alkotmány kidolgozásában. Nem mindenki

érti, hogy a forradalom lelkesítő pillanatait után államot kell szervezni, amely képes megvédeni az országot, enni adni az embereknek, stabilitást biztosítani. Lényeges alapelveket fogadnak el, amelyekhez hasonló nem volt a világtörténelemben. Minden hatalom a dolgozó népé! A döntések demokratikus vitában alakulnak ki, de az állam centralizált, alá-fölé rendeltség van, nem egymásmellé rendeltség.

Sztálin fontos szerepet játszik a szovjet külpolitika kidolgozásában. Ma elvi kérdésnek tűnik az, ami akkor égető napi feladat. Meddig és hogyan lehet folytatni a világforradalmat és mikor kell megállni? Forradalmi harc a németek ellen vagy a fegyverszünet és béke? A németek elveszik az orosz területek jelentős részét, de Oroszország időt nyer. Erről szól a vita a breszti béke körül. Sztálin Lenin mellé áll Trockijjal szemben: a békét bármi áron meg kell kötni, ettől függ a szocializmus és az orosz nemzet sorsa!

Sztálin tevékenységének kiemelkedő eseménye Caricin védelme. Ez a Volga-parti város stratégiai helyen van. Akié a város, azé a térség. A város mai neve Volgograd, korábban Sztálingrádnak hívták. Igen, ez az a Sztálingrád, amelyet Hitler is meg akar szerezni bármi áron. de nem tudta. A sztálingrádi szovjet győzelem 1943-ban megfordítja a háború sorsát.

1918 folyamán is az a kérdés, hogy a város a forradalmi csapatoké-e vagy megszerzik az ellenforradalmi fehér csapatok. A város védelmében, az erők mozgósításában döntő szerepe van Sztálinnak, aki személyesen vesz részt a harcokban. Két hónapon keresztül a városi pályaudvaron álló különvonatról irányítja a harcot. A fegyveres védelem mellett életfontosságú a térség élelmiszerkészleteinek mozgósítása. Az ipari Pétervár nélkül éhen halt volna, és vége lett volna a forradalomnak.

Caricin védelme viszonylag ismert a magyar olvasók előtt is, de kevesen tudják, hogy Sztálin

kulcsszerepet játszik Pétervár védelmében 1919-ben. „A Vörös Pétervár életveszélyben van” – idéz a szerző egy korabeli dokumentumból. „Szovjet Oroszország egy pillanatra sem adhatja fel.” Sztálin Lenin politikai felhatalmazásával érkezik Pétervárra, és sikerrel szervezik meg a város védelmét, és ami szintén fontos, a város belső stabilitását. A helyzet világos: ha az ellenforradalmi erők belülről megszerzik a várost, Oroszország északi részét elfoglalják a nyugati csapatok és a fehér alakulatok, s akkor vége a forradalomnak.

Caricin és Pétervár védelme kapcsán a szerző megemlíti még egy fontos tény. Sztálin nem volt a katoná, de ezekben a hadműveletekben megtanulja a hadvezetést, ami azt is jelenti, hogy 1941-ben Sztálin nem hozzá nem értő politikusként lesz a legfelsőbb főparancsnok, hanem olyan vezetőként, aki érti a modern hadművészetet.

De ugorjunk egy nagyot a 330 oldalas könyvben és nézzük meg az egyik legizgalmasabb fejezetet, amely a Szovjetunió 1922-es megalapításáról szól. A szerző a következőket írja: „A Szovjetunió megalakítása és azok a föderációs elvek, amelyre a Szovjetunió épült, mind a mai napig vita tárgyát képezik. Ez összefügg magával a Szovjetunió történetével, az 1922. évi téli eseményekkel, amelyek kiindulópontként szolgáltak, mind pedig azzal a ténnyel, hogy 1991-ben megszűnt létezni a Szovjetunió. Ez utóbbit gyakran magyarázzák azzal, hogy a Szovjetunió megalakításának alapjául hibásan választották a Lenin által javasolt variánst, és elvetették a Sztálin által kínált modellt.”

Miről is van szó? Nos, leegyszerűsítve arról, hogy a Szovjetuniót létrehozó országok, azaz Oroszország, Belarusz, Ukrajna és a Kaukázuson túli SZSZSZK független országok föderációjaként jöjjön létre, vagy az érintettek belépjenek az Oroszországi Föderációba, és azon belül élvezzenek valamilyen mértékű autonómiát.

Lenin az egyenjogú államok föderációja mellett állt ki. Sztálin azt javasolta, hogy a többiek lépjenek be Oroszországba. Sztálin azzal érvelt, hogy ezek a területek mindig az orosz birodalom részét képezték. Nem volt önálló államiságuk, nem voltak meg az állami lét hagyományai. Belarusz ugyan korábban része volt különböző államszövetségeknek, de Ukrajna soha.

Sztálin azt is hangsúlyozta, hogy a tagköztársaságok úgy jönnek létre, hogy a történelmi állam, azaz Oroszország egyes területeit hozzájuk csatolják. Vlagyimir Putyin nem véletlenül jelentette ki, hogy a „mai Ukrajna teljes egészében a szovjet kor gyermeke.” Putyin mai véleménye szerint a „Szovjetunió létrehozásánál döntően politikai szempontokat vettek figyelembe, s figyelmen kívül hagyták a geopolitikai tényezőket.”

A két koncepció közötti döntő különbség az volt, hogy a lenini elv alapján létrejövő föderáció tagjai bármikor, egy egyszerű függetlenségi nyilatkozattal kiléphetnek az unióból. Mint tudjuk, ez történt 1991-ben.

***

Mi ez, Sztálin újraértékelése? – teszik fel sokan ilyenkor a kérdést. Oroszországban valóban elindult egy sokrétű folyamat. A Gennagyij Zjuganov vezette kommunista párt (KPRF) a Duma második legnagyobb pártja, már évekkel ezelőtt zászlajára tűzte Sztálin nevét. Vele azonosítják a Szovjetunió legsikeresebb évtizedeit, az iparosítást, a fasiszmus feletti győzelmet, és általában a szocialista állam létét. A KPRF számos sztálini munkát adott ki és befejezték Sztálin összes műveinek kiadását, ami halálakor, 1953-ban megszakadt.

Sztálin és a szocializmus felé egyre szélesebb körök fordulnak a mai orosz társadalomban. Az emberek elmondják, hogy azért tudtuk legyőzni Hitlert, mert szocializmus volt. Most azért megy nehe-

zen az ukrajnai háború, mert kapitalizmus van.

A szocialista korszak körültekintő feldolgozása folyik az orosz tudományban is. Természetesen itt is rengeteg divatkönyv jelenik meg nagy „leleplezésekkel”, de ezek többsége nem más, mint rég-es-régi pletykák felelevenítése.

A komoly tudományban azonban folyik a forrásanyagok, eredeti dokumentumok kiadása, ami a tárgyszerű munka alapfeltétele.

Ilja Ratykovszkij könyve némi segítséget adhat a marxista erőnek is ahhoz, hogy átgondolják a szocializmus történelmi tapasztalatait. Nagyon sok rárakodástól kell megszabadítani. Az SZKP

történetét szinte minden kongresszus után átírták, más pártok még a saját történetük megírásához se jutottak.

A rárakodások felszámolása nélkül nem tudunk hiteles képet adni a fiatal nemzedékeknek, nem tudjuk segíteni eligazodásukat a mai agyon manipulált, hazugságokkal és ferdítésekkel teli világban. A kapitalista manipuláció, a történelemhamisítás ellen a legjobb módszer a múlt tárgyilagos bemutatása, a mához vezető összefüggések feltárása. Csak így válik érthetővé, hogy a magyar szocializmus évtizedei a magyar történelem szerves részét jelentik. Csak így tudunk tényszerűen véleményt mondani a múltról és megtalálni saját utunkat a jövőbe.

Folytassa Erdoğan!

Törökországra, a török választásokra figyelt a világ az elmúlt hetekben. Nem véletlenül! A 87 millió lakosú Törökország az elmúlt években óriási fejlődésen ment keresztül. Megépítették a világ legnagyobb repülőterét, az Ázsiát Európával összekötő Boszporusz alagutat, sőt elmondható: Törökország egy óriási építési terület.

Megnőtt Törökország nemzetközi befolyása. Ez nem csak annak köszönhető, hogy az USA után a törököké a NATO második legnagyobb hadserege. Törökország szoros együttműködést épített ki a török nyelvű országokkal, jelentős beruházásokat hajtott végre Európában és másutt.

Törökország azon kevés országok közé tartozik, mely szót tud érteni Oroszországgal és Ukrajnával is. Ha sor kerül közvetítésre a két ország között, a török diplomácia és személyesen Erdoğan elnök biztosan fontos szerepet fog játszani.

A török választásra odafigyelt a világ azért is, mert ez a liberális és konzervatív erők nemzetközi méretű összecsapásának fontos területe volt. Leegyszerűsítve: Ha a konzervatív Erdoğan veszít, a liberálisok világszerte örömmünnepet ülhetnek volna.

De nem ez következett be. Az elnök választások második fordulójában Recep Tayyip Erdoğan 52,38 százalékkal legyőzte ellenfelét. Kemal Kılıçdaroğlu, aki most először az ellenzék közös jelöltjeként indult, még a Török Kommunista Párt is mellette állt ki, 47,82 százalékot szerzett. Az ellenzék látványosan előretört a nagyvárosokban, de a vidék túlnyomó többségben Erdoğanra szavazott. Bebizonyosodott, hogy a sok ellenzéki párt közös fellépésének vannak hátulütői, mi-

vel a választók nem értik, hogy miként fognak össze olyan pártok, amelyek egyébként ellenfelek.

A parlamenti választásokon 35,6 százalékkal biztosan győzött az AKP, Erdoğan elnök pártja. Szövetségeseivel együtt 323 képviselője van, szemben az ellenzék 212 képviselőjével.

A török választási szabályok meglehetősen durvák. A parlamenti bejutáshoz a szavazatok 10 százalékát kell megkapni. Ezzel gyakorlatilag kiszorítják a Török Kommunista Pártot, amely az élet számos területén jelentős befolyással rendelkezik. A TKP 0,12 százalékot szerzett 62 ezer szavazatot. Törökországban is megmutatkozott a nálunk is ismert jelenség. Az emberek a két nagy között választanak, és nem fogadnak el harmadik erőt. A TKP a választásokon erőteljesen bírálta az elnököt a magas inflációért, a szegénység növekedéséért, illetve elítélte az iszlám vallás állami eszközökkel való terjesztését, az oszmán hagyományok erőltetését, a török külpolitika terjeszkedési törekvéseit.

A régi-új elnök folytathatja, de szembe kell néznie a 40,76 százalékos inflációval, a 10 százalékos munkanélküliséggel. A lakosság 14 százaléka él a szegénységi küszöb alatt, ami az iskolázatlan rétegek körében ennek a duplája.

A magyar kormány üdvözölte a konzervatív erők győzelmét. Erdoğan győzelmében az önálló magyar nemzeti törekvések és a konzervatív szellemű politika nemzetközi megerősítését látják. Törökország az elmúlt években nemcsak fontos kétoldalú partnere lett Magyarországnak, hanem a türkállamok közösségével való együttműködés kialakítása fontos alternatív irányokat jelent a magyar külpolitika számára.

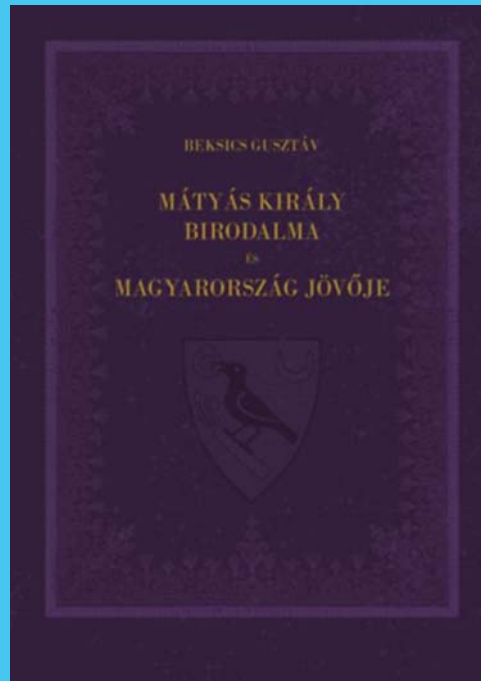

Ünnepi könyvhét

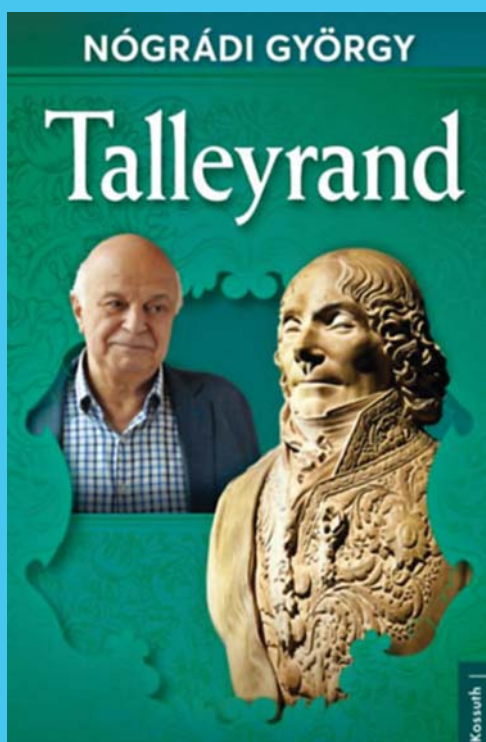
AZ ÜNNEPI KÖNYVHÉT JÚNIUS 8-11. KÖZÖTT LESZ A VÖRÖSMARTY TÉR ÉS A DUNA-KORZÓ TERÜLETÉN. SOK ÚJ KÖNYV JELENIK MEG, JÓK IS, ROSSZAK IS, SŐT NAGYON ROSSZAK IS. A JOBBAKBÓL, A MINŐSÉGI KÖNYVEKBŐL AJÁNLUNK OLVASÓINKNAK.

SIR ROGER SCRUTON (1944-2020) ANGOL KONZERVATÍV FILOZÓFUS ÉS ESZTÉTA. HOGYAN LEHET MEGVÉDENI OLYAN KOLLEKTÍV ÉRTÉKEKET, MINT A BÉKE, SZABADSÁG, TÖRVÉNY, KÖZÖSSÉGI SZELLEM, CSALÁD? – EZZEL FOGLALKOZIK A KÖNYV.

A KÖNYV ELŐSZÖR 1905-BEN JELENT MEG. HOGYAN VÁLHATOTT MAGYARORSZÁG MÁTYÁS ALATT REGIONÁLIS HATALOMMÁ? MA IS TANULSÁGOS.

CHARLES-MAURICE DE TALLEYRAND-PÉRIGORD (1754-1838), NAPÓLEON KÜLÜGYMINISZTERE A VILÁGTÖRTÉNELEM EGYIK LEGIZGALMASABB SZEMÉLYISÉGE, NÓGRÁDI GYÖRGY PEDIG IZGALMAS SZERZŐ. JÓ PÁROSÍTÁS!

NYÁRI SZABADSÁGRA SOHA NE MENJÜNK REJTŐ JENŐ NÉLKÜL. REJTŐ MEGÍRTA A FELÉT ANNAK, AMIT AZ EMBEREKRŐL TUDNI KELL. A MÁSIK FELÉT JAROSLAV HAŠEK TETTE HOZZÁ. SVEJKET RITKÁN ADJÁK KI, DE HA TALÁLNAK BELŐLE, AZT IS VIGYÉK A NYARALÁSRA!